

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

Caput IV. De Foro Reconventionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

CAPUT IV.

De Foro Reconventionis.

§. I.

Quâ ratione Forum per Reconventionem
acquiratur.

SUMMARIUM.

- 594. Reconventio utroque Jure concessa est.
- 595. Reconveniri actor potest coram Judice non suo.
- 596. Et coram Judice etiam Delegato.
- 597. Non item coram Arbitro.
- 598. Nec coram illo, qui in causa reconventionis jurisdictionem non habet.
- 599. Facienda est reconventio ante litis contestationem, vel in continenti ante juramentum calumniae.
- 600. Facta post litis contestationem operatur quidem competentiam Judicis, non tamen simultatem processus.
- 601. Causa Conventionis & Reconventionis quandoque dividi possunt.

594. Reconventio, seu, ut nominatur L. II. Decretalium Titulo IV. Mutua petitio (sic dicta quod Actor petat aliquid à Reo, ac iste vicissim ab Actore, vel quod unus litigantium petat seu impetat alterum) est actio à Reo convento durante conventionis judicio agitata, Germanis wider: oder gegen Klag. Non raro enim contingit, dum Actor libellum & petitionem offert Judici, ac adversarium convenit, vicissim ab isto libellum offerri, & aliquid contra Actorem vel ab Actore peti. Est hæc mutua petitio utroque Jure concessa, præcipue cit. Tit. Decretalium & L. 14. C. de Sentent. & Interlocut. ac æquitati naturali maximè conformis. Cum æquissimum sit, ut si Actor Judicem non recusat, coram quo

quo agat contra alium, eundem non recuset, dum agitur contra se. *cit. L. 14.* ac idcirco Actor Judicem, coram quo reconvenitur, recusare tanquam suspectum non potest. Accedit, quòd Actor non est distrahendus & vexandus varijs judicijs: quod fieret, si ipse dein coram alio Judice respondere deberet.

595. Ex quo nascitur, Actorem reconveniri posse coram Judice non suo, hácque ratione Forum sortiri, quòd Reconventionis dicimus. Eo ipso enim, quòd alterum convenio coram Judice non meo, prorogo tali Judici in me jurisdictionem, & contentus esse debeo, ut vicissim coram ipso conveniar, ac propterea exceptionem Fori non competentis opponere nequeo. *L. 22. ff. de Judic. L. 11. §. 1. ff. de Jurisdic. L. 38. ff. Mandati, & cit. L. 14. junctâ Authent. Et consequenter C. de Sent. & Interloc.* Neque Actor, licet alioquin exemptus, liti à se intentatæ renunciare Reo invito potest, si reconveniat: tametsi lis nondum contestata sit. *Carpz. p. 1. Jurispr. For. constitut. 7. defin. 15.* cum Baldo ac alijs *incit. Auth. Et consequenter.* Prorogatur autem jurisdic. per Reconventionem in omnibus illis casibus, in quibus eam prorogari posse dixi suprâ *ad n. 450.* Ex. gr. reconveniri potest actor de summa 100. florenorum, etsi de tanta quantitate iste Judex non possit judicare, juxta dictâ suprâ *n. 407.* E contrario non valet reconventio in causa spirituali coram Judice laico; nec in criminali, si Judex jurisdictionem habet tantum in civilibus; nec in causa Feudali, si Judex non sit Feudi Dominus vel Pares Curia; ac vicissim Judex solum in feudalibus non potest esse Judex in reconventionem super allodialibus.

596. Habet autem Reconventio locum etiam coram Judice Delegato. *C. 1. de Mutuis petit.* Quòd tamen solum procedere, si delegatus sit ad instantiam Actoris; non verò, si ad instantiam utriusque, aut motu proprio Principis, tradit cum Bart. Pannorm. ac alijs Maranta *in Speculo Judic. p. 4. dist. 6. n. 13.* quia, ut ajunt, si ad instantiam Actoris delegatus est, locum habet ratio tradita *in cit. L. cum Papinianus 14. C. de Sent. & Interlocut.* quòd vide.

videlicet Actor Judicem, quem eligit pro se, non debet rejicere contra se. Quæ ratio cum procedat etiam in casu, quo delegatio facta est ad instantiam utriusque partis, non apparet, cur tunc coram Delegato non possit fieri reconventio.

597. Non item coram Arbitris fieri potest Reconventio. *C. cum dilectus 6. de Arbitris.* Ratio ibi datur: *cum arbitri judicare non valeant, nisi de his tantum, super quibus in eos extiterit compromissum.* Notant tamen Maranta *l. c. n. 20.* Zanger. *c. 1. p. 2. de Exception. n. 377.* Berlich. *p. 1. conclus. 22. n. 43.* Carpzov. *p. 1. Jurispr. For. constit. 7. defin. 5. n. 5.* hoc verum duntaxat esse de Arbitris Compromissarijs, seu partium consensu electis. Idemque indicatur *cit. c. 6. verbis extiterit compromissum.* Aliud igitur est de Arbitris ex necessitate Statuti electis: cum isti Ordinariam Jurisdictionem habeant à Legge.

598. Demum reconventio non nisi coram illo Judice fieri potest, qui in illo genere causæ jurisdictionem habet. *Speculat. L. 2. p. 1. tit. de Reconvent. §. 2. n. 9.* Bart. *in Auth. Et consequenter C. 1. de Sent. & Interlocut. & communis Canonistarum in C. 1. de mutuis petit. Exempla paulò antè dedi n. 595. in fine.*

399. Quantum jam attinet ad rationem faciendi reconventionem & in ejus causa procedendi, dicendum est, eam fieri debere ante litis contestationem, vel saltem in continenti ante juramentum calumniæ, & non ex intervallo, ut cum communi DD. tradit Maranta *l. c. n. 6.* patetque ex *Clement. 2. de V. S. Novell. 96. c. 2. C. 1. h. t. ac Auth. Et consequenter C. de Sent. & Interlocut.* Facta sic reconventio à DD. vocatur propriè dicta, & requirit, ut post litem contestatam ac responsionem à Reo ad libellum Actoris factam statim etiam respondeat Actor reconventus. *C. 1. h. t.* Estque tunc causa Conventionis & Reconventionis uno processu ventilanda, & de utraque unâ sententiâ judicandum. *Mynsing. cent. 1. observ. 10. n. 1.* Carpz. *l. c. defin. 1. n. 3.* cum Bart. ac communi DD. Concordat Ordinario Camerae Imperialis *p. 3. tit. 30.* Quòd si Judex non procedat pari passu, sed prius in causa Conventionis

pronuntiet, sententia non quidem erit nulla, appellare tamen poterit Reus juxta Panorm. aliósque ex *L. 1. §. fin. ff. Quæ sententia sine appell.* Si tamen alterutra causa celeritatem exigat, & imminet periculum animarum, necesse non est simul terminari, sed poterit urgentior expediri dilatâ alterâ. Idémque est, si petitio v. g. Actoris altiore indagine requireret, ac idcirco longiores dilationes: poterit enim tunc illa differri, & prius expediri causa Reconventionis. Maranta *l. c. n. 9.* cum Panorm. Speculat. ac alijs;

600. Poterit quandoque Reconventio fieri etiam post litem contestatam, & usque ad sententiam definitivam. Maranta *l. c. n. 5. & 6.* cum Decio, Lanfranc. ac alijs. Et patet ex *C. Dispendia 3. §. Reus de Rescript. in 6.* ubi absolutè dicitur, quòd Reus durante eodem judicio possit reconventionis beneficio apud eosdem Judices de suo jure experiri. Quamdiu igitur durat judicium, locus est reconventioni. Tunc tamen dicitur Reconventio Impropria. Et licet operetur competentiam Judicis, non tamen etiam operatur simultatem processûs. Non enim per eam retardatur causa conventionis, sed hæc procedit, & tunc primùm deciditur causa reconventionis. Maranta *l. c. n. 6.* cum Bart. Bald. ac alijs. Idque receptum est Jure Bavarico *p. 6. Ordinis Judicialis Statuto 4.* Quin addunt, quòd in tali casu Actor in causa Reconventionis non tantùm non teneatur respondere, donec finita Conventionis causa fuerit, sed quòd insuper causam Reconventionis ad suum Judicem proprium trahere possit, cum in ista causa sit Reus: nisi fortè causa Reconventionis aliàs esset peritura, aut moram non pateretur.

601. Universim non ita connexæ sunt causæ Conventionis & Reconventionis, quin absolutè dividi possint. Nam si Actor in causa Conventionis succubuit & appellavit, potest Judex in causa Reconventionis procedere, nec necesse est, ut eam remittat ad Judicem appellationis, vel expectet, donec iste causam Conventionis deciderit. Maranta *l. c. n. 9.* Berlich. *p. 1. conclus. 22. n. 61.* cum Innocent. ac alijs. Si tamen in rescripto Con-

ven-

ventionis posita sit clausula *appellatione remota*, observari ea debet etiam in causa Reconventionis. Imola in *C. 2. h. t. n. 1.* Pannorm. *ibid. n. 2.* Rationem dant cum Felino: quia causa Reconventionis æquiparatur causæ Conventionis, & modum procedendi ejusdem imitatur.

§. II.

In quibus Causis concedatur Reconventio.

SUMMARIUM.

602. Locus est reconventioni in omnibus causis specialiter non exceptis. Etiam summaris. Et in diverso causæ genere.
 603. Enarrantur illæ, in quibus non admittitur reconventio.
 604. In Bavaria subditi non reconveniuntur nisi in causis connexis.
 605. Declaratur, quæ sint causæ connexæ.

602. Locus est Reconventioni in omnibus causis specialiter non exceptis. *L. Præses 1. §. ult. ff. de Var. & extraordin. Cognition.* Et quidem in causis etiam summaris, in quibus non reperitur expressè prohibita, aut qualitas negotij non repugnat. *Clem. sepe de V. S. §. Verum.* Neque in eodem tantum causæ genere, sed etiam diverso, ita ut si ex. gr. conveniar actione Empti, reconvenire possim actione Locati. Communis DD. refragante Anton. Fab. eamque in eodem tantum genere causæ concedente, eò quòd *cit. L. 14. C. de Sent. & Interlocut.* reconventionem solum concedat in eodem negotio, nec loquatur de diverso. Verum respondetur, ibi per negotium non intelligi causam, sed litem & instantiam, seu exercitium judicij. Conceditur pariter juxta communem DD. contra eundem Anton. Fab. reconventio tam ad actionem Realem, quàm Personalem: ita ut si conveniar Reali, reconvenire possim Personali, ac vicissim.

603. Sunt tamen nonnullæ causæ, in quibus reconventio permittitur

permiffa non eft. Et primò quidem interdicta eft in caufis Ex-
 communicatorum: his enim impofita quidem eft neceffitas aliis
 respondendi, fed negata facultas conveniendi. *C. 5. de Exception.*
 Secundò. Non conceditur in caufa appellationis. *L. 1. ff. Eum,*
qui appellavit. Quia appellatio non videtur interpofita, nifi
 propter neceffitatem, feu injuriam, quam appellans fibi factam
 effe putat. Igitur aliam ob caufam Judex appellationis invocan-
 dus non eft. Tertiò. Permiffa non eft in caufis executivis, ijs vi-
 delicet, quibus urgetur executio rei judicatae, aut vi instrumenti.
Auth. Et confequenter C. de Sent. & Interlocut. Bald. ac Interpp.
 ibi, Maranta *l. c. à n. 30.* Quartò. Non habet locum in Depo-
 fito. *C. fin. de Deposito. L. 11. C. eod.* quia Deposito debet ha-
 bere paratam executionem, præfertim fi res moram non patia-
 tur. Univerfim juxta utrumque Socinum, Joan. Andr. ac alios,
 quos refert Menoch. *de Arbitr. Judic. casu 184. à n. 3.* non ad-
 mittitur reconventio, quando conventio ob moræ periculum
 celeritatem defiderat. Quintò. Non in caufa spolij. Cum is, qui
 agit ex spolio, feu à spoliatore fua repetit, non teneatur ei respon-
 dere (nifi fuper caufa spoliationis) donec spoliolum reftituerit. *C.*
ult. de Ordine Cognit. An hoc locum habeat etiam tunc, quan-
 do remedio *Redintegrande* agitur contra tertium, qui rem abla-
 tam detinet, fed non spoliavit, dubium eft. Negandum contra
 Bartolum videtur cum Panorm. & Maranta *l. c.* quia *cit. C. ult.*
 folum dicitur, quòd spoliatus non teneatur respondere spoliato-
 toribus. Exiftimo tamen, etiam tertio non teneri respondere
 spoliatum, fi is confcius fit spolij & poffeffor malæ fidei: quia rem
 ablatam malâ fide retinendo inftar spoliatoris eft. Sextò. Re-
 conventio fieri nequit in Criminalibus criminaliter actis: nifi Reus
 majus crimen criminaliter intentet, vel fuam fuorumve injuriam
 perfequatur. *L. si quis reus 5. ff. de Publ. Judic. L. 1. & 19. C. Qui*
accusare non poff. Imò Reus criminaliter conventus ne quidem
 civiliter reconvenire adverfarium potest, nifi coram ipfius Judice
 ordinario ac competente. *L. Confensiffe 2. §. Item si quis v. Non*
tamen

tamen ff. de Judic. Bart. in cit. Auth. Et consequenter n. 7. Berlich. p. 1. concl. 22. n. 27. Neque qui civiliter conventus est, Actorem criminaliter reconvenire potest, etsi ceteroqui Judex, coram quo vult reconvenire, sit competens etiam in criminalibus: quia causa criminalis hoc habet privilegij, ut eâ pendente qualibet civili supersedeatur. *L. ult. C. de Ord. Judicior.* Denique si Judex aliquo deferente inquisitionem instituit, non habet locum reconventio: unde petente inquisito non tenetur Judex inquirere in delatorem de simili vel alio crimine. Maranta *l. c. n. 65.* Speculat. *L. 2. p. 1. tit. de Reconvent. §. 2. n. 1. & L. 3. p. 1. tit. de Inquisit. §. 1. n. 13.* Mollinat. *de Reconvent. q. 65.* Si tamen conventus de crimine civiliter Actorem de alio crimine civiliter reconvenire velit, admittenda erit reconventio: dummodo fiat coram Judice suo & Ordinario. Maranta *l. c. n. 68.* Mollinat. *l. c. q. 64.* Berlich. p. 1. conclus. 22. n. 30. Septimò. Locus Reconventioni non est in causis Feudalibus, ut obiter dictum n. 595. & nunc explicandum est. Igitur si convenio Titium coram ipsius Judice competente in causa allodiali, non possum coram eodem reconveniri in feudali: nisi Judex ille Ordinarius sit Feudi Dominus, aut ejus consensus accedat. Gaill. *L. 1. observ. 40. n. 6.* Berlich. *l. c. n. 19.* Zanger. p. 2. *de Exception. c. 1. n. 38* i. Schraderus *de Feud. p. 10. sect. 1. n. 199.* quamvis postea sui immemor tradat contrarium *sect. 6. n. 235.* Assertionis ratio est: tum quòd in causa Feudali non est concessa prorogatio, ut dixi supra n. 456. reconventio autem est prorogatio: tum quòd fieri nequit coram Judice, qui in genere causæ, in quo est causa reconventionis, jurisdictionem non habet juxta dicta. 406. & 595. Judex autem ordinarius, coram quo convenior in allodialibus, non habet jurisdictionem in causis feudalibus, nisi sit Dominus, à quo Titius à me conventus & ego feudum habemus. Vicissim conventus in causa feudali coram Domino Feudi vel Paribus reconveniri non potest in causa non feudali, uti contra Mozz. *de Natural. Feud. n. 114. §. an verò etiam ac alios tradunt cum Innocent. ac Baldo Sonsbec. de Feud. p. 14. n. 38.*

Wesembec. c. 17. n. 19. ubi communem dicit, & Vult. *Lib. 2. c. 3. n. 9.* ac receptum esse in Camera Imperiali testatur Mynfinger. *cent. 4. observ. 90.* loquens de Paribus Curia. Est autem par ratio de Feudi Domino jurisdictionem ordinariam non habente, ac de ipso quoque procedunt rationes modò allatæ, cum æquè, ac Pares Curia, non habeat jurisdictionem, nisi ex Lege Feudorum, solùm in causa feudali eam concedente. Octavo denique Actor reconventus Reum reconvenire non potest: ne aliàs nimium accumulentur in eodem judicio causæ, ejusque fiat perturbatio.

604. Haftenus dicta de Jure communi procedunt. Jure Bavarico p. 6. *Ordinis Judicialis Lege 1.* inductum est, ut si conventus & reconventus sint ambo in Provincia, seu subditi Bavarica, & & causa reconventionis à prima causa dependeat, locum tunc habeat reconventio; secus, si non dependeat. Quod pariter Jure Saxonico receptum est, teste Carpz. *l. c. defin. 8.* Provincialis autem seu subditus conventus ab extraneo, hunc reconvenire potest, siue causa reconventionis à conventionis causa dependeat siue non. *cit. p. 6. Leg. 2.* ubi ratio hujus discriminis affertur.

605. Quænam autem sint causæ connexæ non convenit inter DD. Receptum quidem inter eosdem est, uti patet ex iis, quæ tradit Menoch. *de Arbitrar. casu 95. à n. 6.* Pacianus *L. 1. de Probationibus c. 26. & seqq.* Frider. Mindan. *de Contin. causar. c. 6.* connexa negotia esse, quæ ad eundem finem tendunt, quæ ad eandem speciem pertinent, quæ ex consequentia factorum divisionem non recipiunt, vel, ut alij loquuntur, quorum unum sine altero stare non potest, quorum unum pendet ab altero &c. Verùm præterquam quòd istæ regulæ nimis generales sunt, & ad casus particulares facillè applicari sæpe non possunt, saltem ad præsentis quæstionis subjectum non sunt adæquatæ, ut ex dicendis apparebit. Itaque alij alias hinc regulas tradunt. Connexas causas esse dicit Zanger. *p. 2. de Except. c. 1. n. 387.* quæ ex eadem specie contractûs vel ex eodem instrumento ac fundamento nascun-

nascuntur. Quod maximè, si non unicè, locum habet in illis contractibus, ex quibus nascuntur duæ actiones, una directa, altera contraria, uti sunt contractus Depositi, Commodati, Pignoris, Mandati. Verùm sunt connexæ aliæ, quæ hâc regulâ non continentur, v. g. causa Possessionis & Proprietatis, aliæque continentes, de quibus actum est suprâ n. 568. & seqq. Equè parùm universale est, quod Lancelot. & Moller. ajunt apud Carpz. *Jurispr. for. p. 1. constit. 7. defin. 12. n. 3.* causas connexas esse, quando sententia lata in una parit exceptionem in altera. Hinc cum certa regula dari nequeat, rectè cum eod. Carpz. *l. c. n. 2.* secuto Alciat. ac alios, arbitrio Judicis relinquitur, quænam causæ sint connexæ. Quemadmodum ad idem arbitrium recurrendum esse videtur in aliis causis, utrum reconventio concedenda sit, quando imploratur officium Judicis, v. g. per querelam inofficiosi; item ubi nullitas intentatur; ubi uxor dotem repetit; ubi quis debitum est confessus; in causa restitutionis in integrum, alimentorum, electionis, fractæ pacis &c.

§. III.

Utrum Clericus coram Judice seculari reconveniri possit.

SUMMARIUM.

606. Reconveniri coram Judice laico potest Clericus in causa, quæ est ejusdem rationis cum principali, vel cum hac connexionem habet.
607. Secus in causis aliis. De consuetudine tamen etiam in his reconvenitur.
608. Quando reconveniri potest, locum habent ea, quæ aliàs in reconventionem usitata sunt.
609. Exceptis quibusdam casibus.
610. Non potest Judex laicus sententiam suam exequi in persona Clerici

Clerici, vel bonis ejusdem etiam patrimonialibus.

611. *Ratio hujus assertionis affertur.*

612. *Et defenditur ab oppositis.*

606. Multum refert in hac celebri controversia, utrum causa Conventionis & Reconventionis sint connexae vel ejusdem generis, an non. Quod tamen discrimen hic annotare passim negligunt DD. Si Clericus agens contra laicum coram Judice laico ab eo reconveniat super re habente connexionem cum petitione principali & causam conventionis, vel quando est ejusdem rationis, non dubito reconventionem valere. Ex. gr. si Clericus calumniosè laicum accuset, poterit de calumnia reconveniri, & de hac cognoscere Judex laicus, non quidem ad illum puniendum, sed ad condemnandum in expensas, & Reum ab instantia absolvendum. Idemque est, si Clericus de debito laicum conveniat v. g. actione ex mutuo, & à laico itidem de debito reconveniat, v. g. actione venditi. Neque litigium, quod est inter DD. procedere de hujusmodi causis existimo, sed omnes facile consensuros, posse reconveniri à laico Clericum: quia talis reconventio habet rationem naturalis defensionis, sicut allegationes & probationes, quas pro se affert Reus: estque instar exceptionis. Perinde igitur & aequè, ac exceptiones seu dilatoriae seu peremptoriae, coram Judice etiam laico proponi potest.

607. Itaque quaestio duntaxat videtur procedere de causis diversi generis & connexionem non habentibus, v. g. an Clericus coram Judice laico reconveniri possit in causa commodati, si laicum ipse convenit in causa mutui. Negant complures Theologi & Canonistae, quorum sententia Juri scripto est conformior, & sic in puncto Juris probabilior, ut bene observant Illust. D. Schmid Bavariae Cancellarius, & cum ipso Praenob. D. de Bassis *Semicentur. 2. quaestion. Forens. controvers. 12. n. 1.* Nam Jura Sacra (quibus hic standum est) absolutè prohibent, ne Clericus etiam in causa civili coram Judice laico conveniatur. *C. 4. 8. 10. de Judic. C. 2. § 7. de Foro compet. C. un. de Cleric. Conjug. in 6.*

in 6. *Can. 5. 6. 8. § 14. 11. q. 1.* ac fuse dixi supra *n. 225. § seqq.* Reconventio autem est altera conventio, & sub conventione in genere tanquam species continetur. Cum igitur omnis species prohibita censeatur, quando prohibetur genus, nisi aliqua excipiat *L. 147. ff. de R. J.* nullibi autem excipiat reconventio, dicendum omnino erit, Clericos de Jure coram laico Judice nec reconveniri posse. Verum contrarium docent non modò omnes Heterodoxi (quos in hujusmodi quæstionibus non moramur) & plerique ferè Legistæ Catholici, si excipiat Cynus, Anton. Faber, Klingius, Thesaurus, ac quidam alij: sed etiam Theologi quidam ac Canonistæ, nimium Innocent. Hostiens. Turrecrem. Dec. Joan. Andr. Tabiena, Sylvest. ac alij, quos referunt & sequuntur Thom. Sanchez *in Opusc. Moral. L. 6. c. 1. dub. 1. n. 3.* & August. Barbosa *L. 1. Jur. Eccles. c. 39. §. 2. n. 137.* ac ipsa etiam consuetudo: quæ quia plurimorum DD. calculo approbata, nec ullibi, quod constat, à SS. Pontificibus reprobata est, absit, ut eam condemnem. Non tamen hîc aliqui argumentum benè deducunt ab expensis, in quas Actor Clericus à Judice laico condemnari potest salvo privilegio Fori Clericali Statui competente. Nam condemnatio in expensas ob temeritatem Actoris à sententia absolutoria Rei necessariam dependentiam habet, quam nequam habet causa Reconventionis à causa Conventionis, uti vel ex eo satis patet, quòd Curia Feudalis temerè litigantem pro feudo condemnare in expensas potest, quin tamen reconventionem extra causam feudalem admittere possit, prout dixi paulò antè *n. 595. § 603.*

608. Admissa autem consuetudine reconveniendi Clericum coram Judice seculari, consequens est, quòd reconveniri possit etiam coram Judice Delegato juxta dicta *n. 596.* Et quòd non tantum in judicio Ordinario, sed etiam in Summario, de quo *n. 602.* quòdque reconventionem semel coram laico factam teneatur stare judicio, nec possit pro arbitrio à conventionem desistere, juxta dicta *n. 595.* ac universim ea observanda sint, quæ ad reconventionem

nem requiri hætenus dixi. Quam in rem Barbosa *l.c. à n. 140.* fusè allegat testimonia DD.

609. At verò etiam juxta plerosque ex illis, qui reconventionem Clerici coram Judice laico admittunt, locum ea non habet, quando attentatur in criminalibus, tametsi in his laicus reconveniens tantùm vellet agere civiliter. Decian. *Tract. crim. L. 4. c. 9. n. 17.* Scaccia *de Judic. p. 1. c. 11. n. 93.* Trentacing. *L. 2. var. resolut. tit. de Mut. petit. resol. 1. n. 33.* Petr. Barbosa *in L. qui prior. ff. de Judic. n. 86.* ac alij communiter. Aut quando causa reconventionis foret Spiritualis vel Spirituali annexa: cum pateat, de hac cognoscere esse supra potestatem Judicis secularis. Aut si laicus fraudulenter egisset procurando sui conventionem coram Judice laico, ut sic ipse coram eodem reconvenire Clericum posset: cum sua fraus nemini patrocinari debeat. Aut quando Clericus non ageret nomine proprio, sed alieno, tanquam Tutor, Curator, aut Procurator. August. Barbosa *l.c. n. 149.* cum Carolo de Grassis, Squillante, ac alijs. Idemque dicendum foret, si Clericus ageret nomine proprio & reconveniretur nomine alieno. Neque reconveniri poterit Clericus coram Arbitro voluntario, juxta dicta *n. 597.* Aut si vertatur una ex causis, in quibus reconventioni locum non esse dixi *n. 603.*

610. Dubium hic nascitur, an contra Clericum, qui coram Judice laico laicum convenit, vel ab eo reconventus & condemnatus fuit, executio à Judice laico fieri possit. Receptum inter Catholicos & certum est, executionem in ipsa Clerici persona fieri non posse, exceptis casibus, quos supra enarravi *à n. 313.* Receptum non minùs & certum est, eam fieri non posse in bonis merè Ecclesiasticis, seu ad ipsam Ecclesiam & Beneficium pertinentibus: nisi hæc aliunde sint obnoxia Magistratui laico, nimirum ratione reservatæ jurisdictionis. Igitur quæstio solum est de bonis patrimonialibus Clericorum. Non posse eam etiam in his bonis fieri, sed compulsionem & executionem ad Judicem Ecclesiasticum pertinere, cum comuni DD. tradunt Vincent. de Franchis *decis.*

decis. 193. n. 16. August. Barbosa l. c. n. 156. Bonacina de Legib. disp. 10. q. 2. pun. 1. §. 4. n. 5. Vivian. Lib. 1. decis. 49. n. 6. Ant. Genuens. Pract. Archiep. Neapol. c. 12. Borell. tom. 1. tit. 7. de Cleric. n. 83. Ratio est: quia bona etiam patrimonialia Clericorum sunt accessoria ad personam, præsertim ubi agitur de foro & jurisdictione, uti cum Panorm. aliorumque communissima tradit Sperelli decis. 12. n. 35. addens n. 36. hanc esse veram, indubitabilem ac practicatum opinionem, ac fusè probant Suar. L. 4. Defens. Fid. c. 16. n. 12. & c. 24. n. 11. Laym. L. 4. Theol. Mor. tr. 9. c. 6. n. 9. Aug. Barbosa in C. 4. de Immun. Eccles. & L. 1. Jur. Eccles. c. 39. §. 5. Delbene de Immun. Eccles. c. 5. dub. 2. & 13. c. 9. dub. 34. & 35. Refragantur & executionem in bonis patrimonialibus fieri posse asserunt Petr. Barbosa in L. Qui prior 29. ff. de Judic. n. 99. Menoch. consil. 1000. n. 78. & Oliva de Foro Eccles. p. 2. q. 6. n. 3. malè allegantes Felinum, Baldum, Decianum.

611. Rationem dat Oliva l. c. n. 4. quia bona patrimonialia Clericorum ex nullo capite sunt exempta, nisi quia Clericorum sunt, & sic ratione personæ: ergo si ipsa persona Clerici non est exempta, sed respondere cogitur coram Judice laico, nec ipsa sunt exempta. Unde n. 5. ait: *non obstat argumentum de persona ad res pro contraria (opinionem) adductum: retorquetur enim in contrarium, quia sicut persona Clerici non gaudet privilegio fori, sic etiam ejus bona temporalia gaudere non debent.* Verùm hinc solum sequitur, quòd sicut in dictis casibus laicus Judex sententiam ferre potest in Clericos, ita illa se extendat ad ipsorum bona; non verò, quòd in illis executionem facere possit. Unde ex communi doctrina modò traditâ invertitur argumentum & sic retorquetur: eo modo bona Clericorum sunt exempta, quo modo ipsa Clericorum persona; ergo cum in hac à Judice laico executio fieri non possit, nec poterit in illis.

612. Neque obstat, quòd cum Ant. Butr. Imol. Panorm. ac alijs ait Felin. in C. 10. de Constitut. n. 8. bona Clericorum non gaudere

dere privilegio Ecclesiarum, nisi ubi id est expressum vel ubi omnimoda utrimque pugnat ratio. Hic enim pugnat omnimoda ratio: quia quoad forum & jurisdictionem potius consideratur persona quam bona, uti advertunt Panorm. *lect. 2. in cit. C. 10. n. 3. in fin.* Dec. *ibid. n. 18. § n. 66.* Cardin. *in Clem. 2. de Censib. notab. 2.* aliique, quos referunt Surd. *consil. 361. n. 65.* ac Marta *de Jurisdic. p. 4. casu 49. n. 3. § 4.* ac benè explicat Suar. *cit. c. 16. n. 12.* quia lex, Statutum, vel sententia disponens circa bona non potest nisi per aliquam personam observari, quæ lege vel sententiâ obligetur; nec quisquam habet jurisdictionem in bona, nisi etiam habeat in personam, cujus illæ res sunt. Cùm ergo secularis Magistratus non habeat jurisdictionem in personam Clerici, nec habere potest in ejus bona, quæ adhærent tanquam accessorium principali. Sicut igitur exequi sententiam non potest in persona Clerici, ita nec in ejus bonis. Accedit, quòd expressum est in Jure, bona Clericorum etiam patrimonialia esse exempta à Jurisdictione laicorum, cùm textus *C. Non minus 4. § C. Adversus 7. de Immun. Eccles. C. Quaquam 4. de Censib. in 6.* de bonis Clericorum indistinctè loquantur. Sùntque hæc Jura renovata & additâ in contravenientes excommunicatione confirmata in Bulla *Coenæ clausula 18.* uti post alios notant Toletus *in Summa lib. 1. c. 30. n. 5.* Suar. *de Censur. disp. 21. sect. 2. n. 100. & disp. 23. sect. 3. n. 2.* Molina *tr. 2. de Just. disp. 970. n. 3.* Alijs privilegijs, pro quibus nec eadem Jura nec ratio stant, quæ stant pro Ecclesijs & ipsis Clericorum personis, fatemur, non gaudere eorum bona patrimonialia. Hinc uti cum Panorm. ac alijs Felin. *l. c. à n. 9.* tradit, & suprâ positam regulam explicat, possunt ista bona præscribi sicut laicorum; nec competit quoad ea restitutio in integrum; possuntque vendi, si Clericus ex illis debitum canonem aut pensionem non solvat; debentur ex iisdem decimæ; possunt auctoritate propria alienari (nisi ad ea ordinatus fuerit Clericus) nec non compromissum & transactio super iisdem fieri &c. Quæ omnia non procedunt in bonis merè Ecclesiasticis, seu ad Ecclesiam pertinentibus.